

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Kjersti Roen Eriksen

Spesialbioingeniør

Seksjon for komponentfremstilling

Avdeling for immunologi og transfusjonsmedisin

Oslo universitetssykehus, Ullevål

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

- Hva gjør vi?
- Hvorfor gjør vi det?
- Hvordan gjør vi det?

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

- Blodforskriften - reglene
  - Norsk versjon av EU's regelverk; «Bloddirektivene»
  - Helsedirektoratet forvalter forskriften
  - Lovpålagt å følge, krav
  - Angir en del kvalitets- og sikkerhetskrav for blod og blodkomponenter
- Europarådets «Guide to the preparation, use and quality assurance of blood components» - verktøyet
  - Ikke lovpålagt å følge, ikke krav, mer en veileder, men vi synes den er fornuftig å støtte seg på
  - Indirekte krav pga plasmafraksjoneringsavtalen med Octapharma
  - Forklarer statistisk prosesskontroll

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

- Veileder for transfusjonstjenesten
  - Ment som et hjelpemiddel i daglig, norsk blodbankarbeid
  - Delvis basert på krav i Blodforskriften
  - Henviser til Blodforskriften som sier at «den påkrevde prøvetakingsfrekvens for alle målinger bestemmes ved anvendelse av statistisk prosesskontroll»

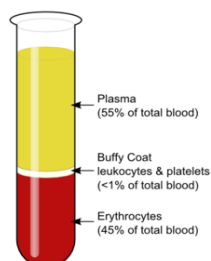
Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

- For oss ble «Guide to the preparation, use and quality assurance of blood components» et hjelpemiddel i utregning av prøvetakingsfrekvenser ved innføring av SPK. Alle anbefalingene er imidlertid ikke optimale
- Det ble derfor i tillegg utarbeidet et dokument internt som beregner prøvetakingsfrekvenser og begrunner valget av statistiske tester bak beregningene

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Omsatt til praksis gjør dette at vi ved seksjon for komponentfremstilling ved Blodbanken i Oslo gjør flere typer kvalitetskontroller i flere typer blodkomponenter...

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Erythrocyttkonsentrat

Hemoglobin-innhold/HCT

- 10 konsentrater/uke
- Hemoglobin $\geq 40\text{g/enhet}$
- HCT $\geq 50\% \leq 70\%$
- På hematologi-instrument
- Overvåkes av SPK

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Erythrocyttkonsentrat

Hemolyse

- 4 utdaterte erythrocyttkonsentrater/35.dag
- HGB og HCT
- $< 0,8\%$ av erythrocyttmassen ved utløpsdato
- På hematologi-instrument
- Overvåkes av SPK

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Erytrocyttkonsentrat

Leukocytt-innhold

- 25 konsentrater/uke
- $<1 \times 10^6$ WBC/enhet
- På flowcytometer
- Overvåkes av SPK

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Trombocyttkonsentrat

Trombocytinnhold

- Tilnærmet alle konsentrater
- Måler konsentrasjon, $\text{TRC} \times 10^9/\text{l}$
- 240-359 $\text{TRC} \times 10^9/\text{TE}$
- På hematologi-instr.
- Overvåkes av SPK

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Trombocyttkonsentrat

Leukocytinnhold

- 13 konsentrater fra buffy coat/uke
- Alle trombafereser tappet man+ons/uke(2/3)
- $<1 \times 10^6$ WBC/TE
- På flowcytometer
- Overvåkes av SPK

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Plasma

Innhold av residuale celler

- 3 plasma/mnd fra hver «type» tapping;
  - Fullblodstapping
  - Trombaferese med plasma
  - Plasmaferese
- **Erytrocytter:** $<6,0 \times 10^9/l$
- **Leukocyttter:** $<0,1 \times 10^9/l$
- **Trombocyttter:** $<50 \times 10^9/l$
- På hematologi-instrument og flowcytometer
- Overvåkes av SPK

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Pentra XL80

- Helautomatisk blodcelleteller
- RBC HGB HCT MCV MCH MCHC RDW
- PLT MPV PCT PDW
- WBC 5-parts DIFF

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Måling av hemoglobin

- Lysebio lyserer erytrocyttene og HGB frigis
- Hem-jern blir oksidisert og stabilisert
- Produserer en kromogen forbindelse
- Optisk avlesning ved 550nm
- Lineært område: 1,3 til 20 g/dl $\pm$ 3%

For HGB over 20 g/dl blir prøven automatisk fortynnet 1 : 2

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Måling av HCT

- Kalkulert verdi
- Prosentvise volumandelen av et blodvolum som er erythrocytter
- Antall puls for erythrocytter og størrelsen på disse
- Lineært område: 1,9 til 72 % $\pm$ 3%

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Telling av trombocytter og erythrocytter

- Impedans (motstand)
- Når en blodcelle passerer igjennom et elektrisk felt, øker motstanden mellom de to elektrodene
- Motstanden er proporsjonal med cellevolumet
- Elektronikken i instrumentet fortserker pulsene som blir målt for å kunne skille blodceller fra bakgrunnsstøy

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

– Lineære områder:

Erythrocytter: 0,22 til $8,9 \times 10^{12}/l \pm 3\%$

TRC i fullblod: 7 til $2087 \times 10^9/l \pm 12,5\%$

TRC i trombocyttkonsentrat: 5 til $2792 \times 10^9/l \pm 12,5\%$

For PLT over $2800 \times 10^9/l$ blir prøven automatisk fortynnet 1 : 2

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

- Pentra XL80 er ikke laget først og fremst for telling i blodkomponenter, selv om telletallene våre er innenfor lineære områder
- Daglig kontroll kjørt på maskinen er i normalområde

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

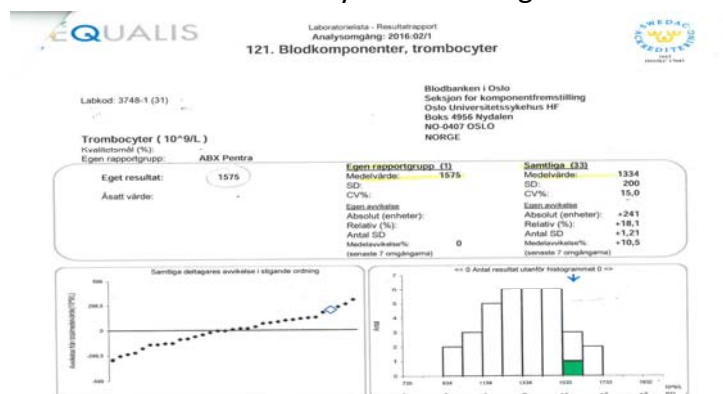
Eksterne kvalitetskontroller

- 4x/år; 1 prøve fra venøst EDTA-fullblod
NKK, kontroll i normal-område for blodgivere av vanlige hematologiske parametre
- 2x/år; 2 prøver fra erytrocyttkonsentrat
EQUALIS, kontroll av blodkomponenter for HGB og WBC
- 2x/år; 2 prøver fra trombocyttkonsentrat
EQUALIS, kontroll av blodkomponenter for TRC og WBC

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

- Resultatene fra EKK i trombocyttkonsentrat har vist at vi får TRC-tallet som er høyere enn mange andre

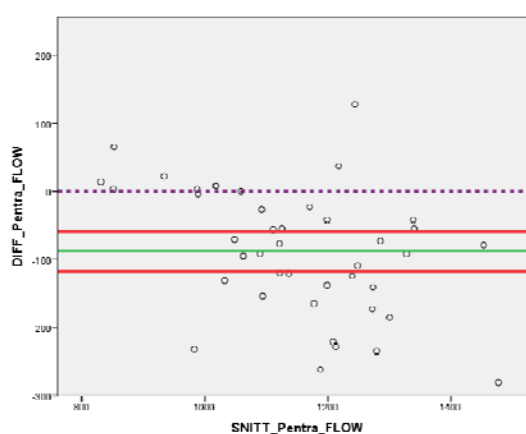

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

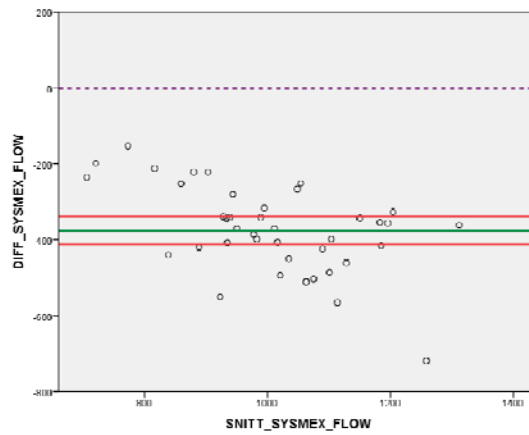
- Vi ønsket å undersøke hvorvidt trc-tallet fra Pentra er til å stole på, eller om de er enten for høye eller for lave
- 41 prøver, hvorav 10 fra trombafereser og resterende 31 fra buffy coat trc-konsentrat
- Alle prøver ble kjørt på Pentra XL80, på Sysmex XN 9000 og flowcytometer (Gallios, Beckman Coulter)

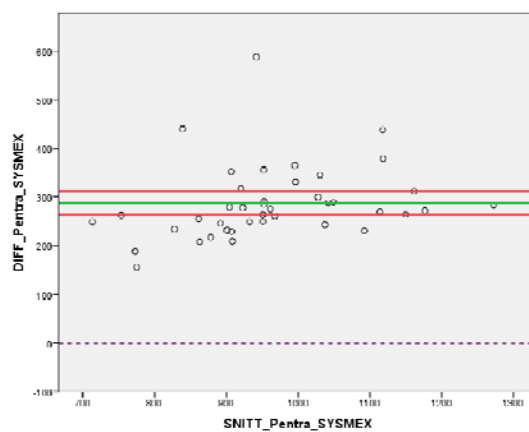
Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Vi fant at...

- Pentra måler signifikant høyere TRC enn SYSMEX: 287 (263, 312; $p < 0,001$)
- Pentra måler signifikant lavere TRC enn Flow: -88 (-118, -59; $p < 0,001$)
- Sysmex måler signifikant lavere enn Flow: -376 (-412, -339; $p < 0,001$)

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

«SYSMEX måler signifikant lavest av alle 3 modaliteter, og forskjellen er betydelig både sammenholdt Pentra og Flow. Flow måler signifikant høyere TPK sammenholdt Pentra, men forskjellen er mye mindre enn sammenholdt SYSMEX. Flow måler i snitt 1195, Pentra 1107 ($\cdot 10^9$). Hva dette eventuelt betyr i klinisk hverdag må vurderes nærmere. Det bemerkes at SYSMEX muligens/sannsynligvis er optimalisert for måling av TPK i betydelig lavere områder enn hva tilfellet er for trombocyttkonsentrat. Slikt sett ikke uventet at vi observerer de forskjeller vi gjør.»

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

- Fremgangsmåte på flow
  - 100µl TRC-kons+900µl PEB i PP-rør, bland
  - 100µl fort.prøve +900µl PEB i nytt PP-rør, bland
  - Fortynn anti-cd41a 1:100 i PEB
  - 20µl fort.TRC-prøve+20µl fort.anti-cd41a i TrueCount-rør
  - Inkuber mørkt, 15min, 20°C
  - Tilsett 400µl PEB
  - Kjør prøven til 2500 kuler er samlet og beregn TRC-kons.

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Kan man stole på flow-svarene?

- flowcytometere er følsomme instrumenter
- avhengig av korrekt vedlikehold (unngå støvpartikler, riktig oppbevaring av reagenser og renseløsninger)
- korrekt prøve – og reagensbehandling (riktig type rør, god blanding, filtrering)
- riktig bruk

Hvorfor er det viktig å gi ut riktig trc-innhold?

- vi opererer mye med intervaller av trc-konsentrasjoner
- ikke av kritisk betydning klinisk sett at tallet er «på trombocytten» korrekt
- hyperkonsentrater skal ha høy konsentrasjon
- gi ut så korrekte tall som mulig

Hematologisk kvalitetskontroll av blodkomponenter

Hvorfor føler vi oss komfortable med dagens løsning?

- Å telle trombocytter er utfordrende
- Flowcytometri som en slags gullstandard
- Flowcytometriske metoder er dyre og tidkrevende
- Vanlige hematologiske tellinger er bra nok
- Pentra XL80 ligger under flow, så vi overestimerer ikke trc-utbyttet
- Begrenset risiko ved underestimert trc-utbytte

P.F.van der Meer, W.Karssing-van Leeuwen, J.Kurtz et.al. A flow cytometric method for platelet counting in platelet concentrates. Transfusion (2012)52, 173-180

